

Елена Павлова

Дъвката

Вижте сега, докторе, аз дори не обичам дъвка. Не знам от колко години не бях поглеждал. Да, като малък, о, умирах си за дъвки. Сещате се, комунистически времена бяха. Дъвка „Идеал“ – кубична, с неравни ръбове, бяла, с гадния вкус на пръст, твърда като вкаменело изкопаемо... докато я съдвчеш, те заболяваха челюстите. Дъвчеш, дъвчеш, дъвчеш – и вкусът не се променя. Вечер си я вадиш, лепиш я на някое удобно място и сутрин хайде пак. Сещате ли се? Беше с бяла, много никаква хартийка, понякога не успяваш да я разопаковаш докрай, защото е залепнала и тогава дъвчеш хартия и плюеш като камила. После пуснаха същите, само че за балончета, розовички и трябваше да са с ягодов вкус, но си бяха като пръст овкусена с прогнили ягоди. „Идеал за балончета“, така ѝ викаха. Имаше лъскава постаниолена отвън опаковка, обаче отвътре пак беше хартиена. На картинката имаше момченце и момиченце, които надуват балончета...

Знаех си, че ще се сетите. Ей, много трудно се намираха тия дъвки! Понякога отиваш в сладкарницата и – с лопата да ги ринеш. Обаче имаше случаи със седмици в ни един магазин да не намериш... После съвсем изчезнаха.

По същото време татко ми носеше „Патока Доналд“. Баща ми беше машинен инженер, нали разбирате, по корабите. Носеше ми – шоколади, шоколадови яйца, дъвки. После, като поотраснах, открих, че всъщност не ги е носил тези работи, ами ги е купувал тук, от „Кореком“. Щото на Запад такива ги има всякакви, а в нашия „Кореком“ се намираха само „Патока Доналд“. Тези бяха шарени отвън, с промаслена опаковка, с картинка вътре, с две вълнообразни резки на горната страна, бледо-бежови, с неопределен сладък вкус и много меки. Правеха балончета, обаче те се лепяха по устните. „Патоците“ ги раздавах с шепи в училище...

После се появиха дъвки за гърло в аптеките. Бяха плоски – първите плоски дъвки в станиолче, които виждах. Отгоре бяха посипани с някакъв бял прах, сигурно ще е бил лекарството. Много гадни на вкус, а мен все ме тъпчеха с тях, защото били полезни, нали много боледувах от гърло.

И дъвките по стрелбищата. Като бях малък, все исках да натискам копчето. Имаше, значи, един голям диск с електрически бутон и стрелка, която се въртеше вътре. Натискаш бутона и стрелката спира – я на пластмасова фигурка, я на дъвка... и други работи съм улучвал, обаче нашите все за дъвка ги заменяха. Или за пластмасова камила, ако няхах късмет. После се научих и да стрелям с пушката – и пак за дъвка се целех. Имаше едно стрелбище с мечок с гърненце, дето можеш да улучиш

три различни кръга – при първия, външния, си клати главата, при втория – движи гърненцето, а при третия го сваля и тогава взимаш дъвка. Направо му виждах сметката! Ей, тия дъвки бяха съвсем различни – турски, големи, пак с вълнообразни черти, „Турбо“, с картинка с кола и на вкус кайсиеви, много бяха готини! После пък почнаха да ги дават и с пари, без да се мъчиш за тях. Петдесет стотинки парчето – не бяха евтинки, обаче си струваха.

Въобщо, голяма работа бях с тия дъвки. Само ментови тъй и не се научих да хапвам, може би защото порастнах междуременно и баба все ме поучаваше, че не е културно да жвакаш дъвка я в час, я на улицата, я с отворена уста, за балончета да не говорим. Пък и не обичам мента!

Тъй де, деветдесета някъде баща ми ме заведе на рейс до Гърция, заринах се в дъвки – със захар, без захар, с такъв вкус, с онакъв вкус, имаше една в тубичка, едни други двойни, тях после и у нас ги пузнаха по едно време, други едни в кутийки, на дражета, за пръв път виждах... Май тогава някъде ми дойде байгън от дъвки. После, доста след десети вече, и след гладната зима с купони, когато излязоха първите „Рингли“, меракът ми беше минал и хич и не ги поглеждах. Взех си веднъж... не, два пъти от онези „Джуйси фрут“, обаче на, не бяха като „Идеал“-а. Първо – малки. И после, ни джуйси, ни особено фрут. Пък и подъвчеш половин час и край, все едно си налапал жабешки тестис. Тъй де, лигаво и няма вкус, какво друго може да е? После дойдоха и „Орбит без захар“, и „Орбит такива“, и „Орбит онакива“, и за деца, но вече не беше интересно. Ами „Хуба-буба“? Кой кретен би си купил дъвка с такова име, пък ако ще да е с неизпробвания шашав вкус на диня или крейзичерешова. Най ме изкуши наскоро като пузнаха „Орбит уайт“, щото аз съм си вманиачен на тема бели зъби, докторе, пък и не бяха съвсем ментови на вкус, обаче на опаковката има едно такова страховито предупреждение, че чак ми преседна дъвката. На българския текст нищо специално, долу на английски обаче с удебелени букви ме предупреждават, че ексцесивното консумиране щяло да доведе до лаксативни ефекти, та и на тези спрях да им обръщам внимание.

Тъй че, не че не съм дъвкал дъвка наскоро, но от години вече не съм дъвкоман, нали разбирате. Обаче, беше преди месец и нещо, сънувам една нощ, че съм още в пети клас и междучасието сме изтичали до сладкарницата, а там – „Идеал за балончета“! Бъркам в джоба, вадя десет стотинки, купувам дъвка и хоп, обелвам я... Направо се просълзих като я сдъвках: с вкус на подправена с прогнили ягоди пръст, с неравни ръбове, твърда като вкаменело изкопаемо... Тъй де, докторе, знам аз, че

сънувам и че такава дъвка, истинска, няма вече не само в България, ами и по цял свят. Знам, значи, че от години и за последно кусвам тоя проклет „Идеал за балончета“ и дъвча ли дъвча, и сълзите ми текат.

Е, събудих се, а в устата ми – вкус на подправена с прогнили ягоди пръст. И нещо ми опира в бузата. Дъвка!

Много ясно, ще кажете – сомнамбулизъм. Имал съм си скрита дъвка вкъщи и съм я взел насън, а вкуса, то това вкусовите рецептори подсъзнанието лесно ги лъже. И аз така си помислих и забравих случая. Обаче следващата нощ пак сънувам сладкарницата и дъвките, и пак се събуждам с дъвка в уста. Него ден имах тежка сутрин, събота беше, та реших да си полегна на обед и хоп, пак сладкарница, пак дъвка.

Мама му стара, взех да се ядосвам, щото и в неделя същата работа, пък и на лягане, пия си аз биричката и за малко да се задавя с дъвката. И като се почна, през три часа, през два часа, през час, та и през минути. Човек не може зъбите да си измие! Плюнеш едната и друга ти засяда между зъбите...

Е, научих се да си мия зъбите с дъвка в устата. Научих се и да ям. Така де, натикваш си я горе на венеца, назад и с малко практика спираш и да я усещаш. Малко ѝ е гаден вкусът после, особено ако си ял нещо мазно, но не е фатално. Човек с всичко свиква...

Чакай сега, докторе. Ти си ми семеен лекар, знам, че не си психиатър! Имай малко търпение, нали на това му се вика да си кажеш анамнезата! Та значи, реших, че като не мога да се отърва от тоя глупав „Идеал за балончета“, ще си го дъвча и ще му се наслаждавам колкото мога, поне вкусът му не мръдва и със седмици да го жвакаш. Обаче не, след ден-два пак взе да се появява дъвка. Втора. Два „Идеала“ – става. На третия плюеш и пак се почва. Обаче много взеха да се застигат тия дни. Един след друг, да се чуди човек какво ще стане като съвсем зачестят, не можеш ги разжвака достатъчно бързо, пък не иде като оная дето вместо думи жаби плюела, да плюеш дъвки, нали?

Гаджето взе да се сърди. „Що не земеш да я глътнеш тая дъвка бе, дърво с дърво такова!“ – вика. Помъчих се да ѝ обясня, че с новите дъвки не знам, обаче баба ми е казвала, че ако глътнеш един такъв „Идеал“, ти залепва в червата и край, после операция. Ама онзиден, в тролея, на Полиграфията, шофьорът като лашна здраво спирачките, чак си глътнах дъвката. Момчето вика: „Извинявайте, дръжете се, електрониката нещо се прецака!“. След дъжд качулка, за малко да се задавя!

И край. Никакви дъвки повече. Направо нов човек, докторе! Звъгнах на гаджето, поляхме събитието както му е реда и си легнах да спя

като праведник.

Отървал съм се, казваш? Де да беше, докторе! Обаче вчера усетих тежест в стомаха и ми беше лошо, и до вечерта качих към кило и нещо... Днес ли? Нали за това съм тук. Много ми е зле, пък днеска ги и напипвам. Едни такива кубични, ръбести, с неравни страни. Ей ги, виж. С операция дали ще стане, а? Много боли, докторе!

КРАЙ

© Елена Павлова

Источник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/209>]